

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i fritidsmotorbåt, med fyra personer, under färd på öppet hav.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Hasse Wikberg, räddningstjänsten.

OBJEKTET

Fritidsbåten av märke X (identifierat märke), årsmodell 1999. Båten en DC med V-8 bensinmotor märke Y (identifierat märke) 5.7-lit. (250 hkr) med förgasare. Båten är i år inköpt från Amerika och därefter genomgången på verkstad. I båten finns ingen brandskyddsteknisk utrustning, utöver tre stycken tvåkilos pulversläckare.

HÄNDELSEN

Man, hustru och dotter på 14 år är på besök hos en familj i X-by, med sin båt. Veckan innan har ny propeller inköpts och monterats. Även en ny GPS-plotter hade installerats. Båten hade också just tankats och innehöll 110 liter bensin. Värdfamiljen har en gummibåt som man skall lämna på verkstad för reparation. Det bestäms att man tar båda båtarna för leveransen, och hemtransport i gästernas båt. Mannen i värdfamiljen väljer att åka med i motorbåten, medan hans fru följer i gummibåten. Samtliga bär flytväst. I 3-4 knops fart studerar man instruktioner och plotter i ett par sjömil. Frun i gummibåten kör i förväg, men väljer att vända tillbaks för att se om de kommit iväg ordentligt. När man därefter drar på gas, till 10-15 knops fart, sker en övertändning i motorrummet. Branden är kraftig och omedelbar. Trots att det finns tillgång till tre stycken släckare ombord, inser man att släckning är omöjligt. Man hinner inte. Samtliga hoppar omedelbart överbord. Gummibåten befinner sig c:a 30 meter från den brinnande båten och kan snabbt komma de nödställda till undsättning. Från båten, med mobiltelefon, larmar man SOS via 112, kl 13.01. Olyckan har inträffat utanför kommunalt ansvarsområde, så MRCC kontaktas. Sjöräddningen uppger dock, att man inte har några resurser i närheten. Det skulle ta två timmar att få dit närmaste resurs. Kommunal räddningstjänst, X-by, larmas därför ut, kl är nu 13.09. Styrka från Y-by med gummibåt får till uppgift att säkerställa att de nödställda är i trygghet. Samtidigt larmas brandbåten från X-stad för insats mot den brinnande båten. Vid framkomst kan konstateras att samtliga inblandade tagit sig iland och utan skador befinner sig i trygghet. Gemensam insats för släckning genomförs. Av båten finns endast kvar ett bottenskal och delar av motorn. Resterna släpas iland.

UNDERSÖKNINGEN

Någon teknisk undersökning har ej varit möjlig, då knappast något återstår av vare sig båt eller motor. Av intervjun med de inblandade, kan man dock bilda sig en uppfattning om vad som kan ha inträffat. Motorrumsfläkten hade startats i god tid före start av motorn. Den hade därefter ej stängts av. Båtägaren uppger att han alltid låter fläkten gå under färd. Efter att båten levererats till Sverige, togs båten in på verkstad för genomgång. Då kontrollerades samtliga bensinslangar, -rör och anslutningar och befanns vara utan anmärkningar. Motorrumsfläkten, med en insugningsdiameter på 10-15 cm, verkade vid kontrollen också fungera som den skulle. Därefter har ägaren varit ute med båten vid 5-6 tillfällen, utan att upptäcka några brister. Branden utbryter i samband med gaspådraget och brandförloppet är mycket snabbt.

SLUTSATS

Utifrån vad som redogjorts avseende brandstart och brandförlopp är det troliga scenariot att ett bränsleläckage uppstått. Ett läckage av den storleken att motorrumsfläktens kapacitet inte varit tillräcklig. Troligt är att förgasaren flödat och bensin runnit ner på avgaslimpan och

antänts eller förångats. Bensinångorna har därefter antänts av gnista från ex. tändstift, tändspole eller liknande.

ERFARENHETER

Bränder i båtar, fritidsbåtar och mindre fiskebåtar, är tyvärr inte ovanliga. En fritidsbåt utgör en mycket brandfarlig miljö. Inombords bensinmotorer i en båt, borde inte förekomma. Den ställer mycket stora krav på skötsel, underhåll och kontroll, såväl återkommande som vid varje starttillfälle. Ovan relaterade båtbrand och brandförlopp, skulle lika gärna kunnat inträffa vid start och innan man lämnade kaj. I en fritidsbåtshamn kan på mycket kort tid, ske brandspridning till flera båtar. I en överfylld gästhamn, med sovande människor, kan en båtbrand få katastrofala konsekvenser. Befinner man sig ute på öppet hav är utgången beroende av om man bär flytväst och kan få snabb och omedelbar hjälp.

FÖRSLAG

Båtar med inombords bensinmotorer borde alla vara utrustade med automatiska släcksystem. Det är av största vikt att motorumsfläkten är rätt dimensionerad och att den inte stängs av efter start, utan behålls påslagen under hela tiden motorn är igång.